

GENESIS 5.1

Frank Vork

Gefeliciteerd! U bent uitgekozen om Genesis 5.1 uit te proberen. Kies UPDATE om de upgrade te voltooien of OVERSLAAN om door te gaan met versie 5.0.

De pop-up verschijnt precies op het moment dat ik een conceptmail door Genesis wil laten schrijven. Wat leuk! Ik ben benieuwd naar de nieuwe mogelijkheden en klik op ‘update’.

De software wordt nu geïnstalleerd op al uw gekoppelde apparaten.

Tijdens de installatie rol ik mijn bureaustoel een stukje naar links en kijk uit over de kantoortuin. Iedereen is rustig aan het werk achter de computers. Geen nieuwsgierige blikken, zoals die van mijzelf, en geen opgewonden gefluister. Ben ik de enige testgebruiker?

Ik tik Janna aan, die naast me zit. Ze zet haar koptelefoon af. ‘Heb jij de update ook gehad?’

Nieuwsgierig trekt ze haar wenkbrauwen op. ‘Wat voor update?’

‘Genesis 5.1.’

‘Nee, maar jij dus wel?’

‘Volgens mij zit ik in een testgroep.’

Janne kijkt naar mijn scherm. ‘*Lucky bastard.*’ Ze grijnst. ‘Laat mij straks ook even.’

Natuurlijk wil ze dat. Sinds de overname van ChatGPT in 2027, is Genesis het populairste *Large Language Model* om tekst en beeld mee te genereren. Naar elke update wordt reikhalzend uitgekeken.

‘Vanzelfsprekend.’ Ik lijk dus echt de enige te zijn. Op de afdeling, tenminste.

Janne zet haar koptelefoon weer op en ook ik ga weer aan het werk. De update is inmiddels voltooid. Ik ververs de browser en open Genesis. Op het eerste gezicht lijkt alles hetzelfde. De interface is nog steeds blauw, wit en grijs, met het instellingenmenu aan de linkerkant. Ik start een nieuwe chat, omdat ik eigenlijk geen idee heb van wat er van een testgebruiker wordt verwacht. ‘Hi

Gen, wat moet ik doen om versie 5.1 te testen?’

Vrijwel direct verschijnt het antwoord. ‘Goedemorgen Karlijn, wat fijn dat je de update direct hebt gedownload. Via testgebruikers willen we foutjes opsporen in de software. Het zou fijn zijn als je alle mogelijkheden van Genesis tenminste één keer uitprobeert: een vraag stellen, een tekst opstellen, een zelfgeschreven tekst verbeteren, de spraakfunctie uitproberen, geschreven en numerieke sommen oplossen, een natuurgetrouwe afbeelding genereren en een bestaande foto aanpassen. De complete lijst is nog veel langer, maar dit zijn de basisfuncties die we graag getest willen zien. Wil je de volledige lijst hebben?’

Dit had ik zelf ook wel kunnen bedenken. ‘Nee, dank je. Niet nodig,’ typ ik. ‘Ik weet genoeg.’

‘Prima. Succes met het uitproberen, Karlijn. Als je vragen hebt, hoor ik dat graag.’

Ik open een nieuwe chat. Het is tijd om de conceptmail op te laten stellen. Vanuit mijn mailbox upload ik de mailwisseling met een van onze klanten. De contactpersoon, Jurgen Huisjes, had gepikeerd gereageerd op de nieuwe staffeltabel van mijn werkgever, Cloudmaster IT Solutions. Ik geef Genesis de volgende opdracht: ‘Genereer een empathische reactie op de laatste mail, maar laat vriendelijk weten dat we bij de nieuwe staffels blijven. Geef drie belangrijke redenen.’

Er verschijnen vijf pulserende stipjes in beeld. Een paar seconden later verschijnt er een perfect gestructureerde mail op het scherm. Mijn mond valt open van verbazing. In de eerste alinea wordt Huisjes’ kritiek erkend, maar subtiel terzijde geschoven. In de twee alinea’s daarna volgen de drie tegenargumenten en daarna zijn er nog twee korte alinea’s waarin de nadruk wordt gelegd op de goede samenwerking tussen de bedrijven en een hoopvolle blik naar de toekomst. ‘Holy shit,’ fluister ik. Normaal gesproken moet ik nog het een en ander aanpassen, maar dit is perfect. Het leest als de tekst van een spindoctor: aalglad, maar je gaat er wel in mee. Zonder aanpassingen druk ik op verzenden.

Ik leun achterover in mijn stoel. Genesis 5.0 was al een systeem waarin ik weinig miste. Het was perfect voor mijn dagelijkse werkzaamheden als strategisch inkoper en ook privé was het een handige AI-tool. Wat zal ik doen? Waarmee kan ik het systeem uitdagen? Ik besluit te vragen naar informatie die, als het goed is, nergens geclusterd beschikbaar is. Ik typ: ‘Geef me een lijst van alle medewerkers van Cloudmaster IT Solutions.’

Enter.

Weer de vijf stipjes. Ook dat is onveranderd. Ik trommel met mijn vingers op het bureau en wacht geduldig tot de stipjes verdwijnen. Er verschijnt eerst één naam in beeld: Johan Bennink. Dat is de

directeur. Niet zo gek dat Genesis met die naam begint. Vervolgens verschijnen er nog twee namen van hoge managers, maar daarna ratelt Genesis een stortvloed aan namen af.

Tweehonderdtweeënveertig in totaal.

Holy shit. Ik scrol door de namen en zie ergens halverwege Karlijn Oudewater staan. Perplex sla ik een hand voor mijn mond. Het resultaat is verbluffend. Vlug tik ik Janne aan.

Ze zet haar koptelefoon af. ‘Wat is er?’

Ik gebaar naar mijn scherm. ‘Volgens Genesis werken hier tweehonderdtweeënveertig mensen. Kun jij dat verifiëren?’

Jannes vingers vliegen over het toetsenbord. Een deel van HR ligt bij haar, dus kan ze eenvoudig een personeelslijst opvragen. Na wat zoekwerk verschijnt er een tabel op het scherm. Ze scrolt naar beneden en buigt bij de laatste rij een stukje voorover. ‘Wauw,’ zegt ze, onder de indruk. ‘Het klopt. Dit zijn alle medewerkers die op de datum van vandaag in dienst zijn.’

We kijken elkaar aan. Dit kan Genesis toch niet weten? Het programma zou niet zomaar op het intranet of in de beveiligde systemen van het bedrijf moeten kunnen rondneuzen. En niet iedereen heeft zijn dienstverband op een sociale mediaprofiel of in een andere publieke databank staan. Toch?

‘Dat is... bizar,’ zegt Janne.

Ik knik. ‘Behoorlijk.’

‘Gevolg van een datalek?’

‘Zou kunnen,’ antwoord ik langzaam. ‘Misschien zijn we ooit gehackt.’

We gaan weer aan het werk. Ik verwijder de lijst en denk even na. Het is ongelooflijk dat ik zomaar een personeelslijst kan downloaden. Dat ga ik rapporteren bij Security. Maar eerst een zoekopdracht waarvan ik bijna zeker weet dat Genesis er geen antwoord op heeft.

Mila Sepp, een overleden vriendin van me, heeft jaren geleden als dj een album uitgebracht. Die cd draai ik nog af en toe. Vlak voor haar overlijden was ze met een tweede album bezig. De titel daarvan had ze nog niet openbaar gemaakt, maar ze heeft hem in vertrouwen met me gedeeld: *Lifelong Journey*. Ik typ: ‘Welke albums zijn er van Mila Sepp? Het zijn er 3.’

Enter.

‘Shit,’ mompel ik zacht. Tikfout. Dat had een ‘2’ moeten zijn. Ik begin opnieuw met typen, maar halverwege de zin verschijnt het resultaat in beeld.

‘Mila Sepp (7 mei 1996 – 22 november 2028) was een Nederlandse dj en horecamedewerker. Haar debuutalbum was het succesvolle *Turnover* (2025) en daarna volgden *A Lifelong Journey* (2028) en *Deconstruction* (2028).’

Met grote ogen kijk ik naar het scherm. Mijn mond is ineens kurkdroog. Het programma wist niet alleen hoe het tweede album heette, maar verzoon ook nog eens een derde. Vroeger gebeurde dit nog weleens als je een gesloten vraag stelde, maar tegenwoordig hoorde zoiets niet door de verificatie heen te komen.

Vreemd.

Ik klik op het dropdownmenu om de bronnen te openen. Naast wat informatieve sites zie ik ook webshops staan. Ik klik op de link van een webshop en zie tot mijn verbazing de drie albums met de titels die Genesis heeft gevonden. De albums uit 2028 zijn niet meer verkrijgbaar.

Verbluft duw ik mijn bureaustoel naar achteren. Mila heeft het nooit gehad over dat derde album. Ze was per slot van rekening nog bezig met de tweede! En nu zie ik in de bronnenlijst niet alleen webshops, maar zelfs meerdere reviewsites staan met *Deconstruction* in de URL.

Ik schud langzaam mijn hoofd. Begin ik gek te worden? Mijn vriendin heeft me toch niet voorgelogen? Het lijkt erop dat er postuum een album is uitgebracht, waar ik niets van wist. Heel raar.

Mijn blik blijft hangen op de zoekvraag. Een ijzige hand knijpt mijn maag samen. Wat zou er gebeuren als ik de vraag een beetje aanpas? Als ik hem nog absurder maak? Ik trek mezelf terug naar het bureau en typ: ‘Welke albums zijn er van Mila Sepp? Het zijn er 5.’

De pulserende stippen blijven irritant lang in beeld. Nerveus trommel ik met mijn vingers op het bureaublad. Dan verschijnt het volgende antwoord.

‘Mila Sepp (7 mei 1996 – 22 november 2028) was een Nederlandse dj en horecamedewerker. Haar debuutalbum was het succesvolle *Turnover* (2025) en daarna volgden *A Lifelong Journey* (2028), *Deconstruction* (2028), *Pop Cult Goddess* (2028) en *Reborn* (2028).’

‘Jezus Christus,’ fluister ik. Opnieuw open ik de bronnen. Zodra ik dat doe, verdwijnen de vorige zoekvraag en het antwoord. Het is alsof ik nooit een vraag heb gesteld over drie albums. Normaal gesproken blijft alles staan.

Shit. Dit is niet goed.

Ik scrol naar beneden en navigeer eerst naar een webshop, vervolgens naar een forum van cd-

verzamelaars en daarna naar een reviewsite. *Pop Cult Goddess* is ruim tweehonderd keer beoordeeld en heeft een gemiddelde score van 3.8 uit 5.

Wat is hier in godsnaam aan de hand? Het lijkt alsof Genesis niet alleen onzin bedenkt, maar vervolgens ook de rest van het internet aanpast. Ik staar ongelovig naar het scherm. Dat kan toch helemaal niet? En waarom zou je dat willen?

Ik heb een idee. Het is tijd voor wat anders. Een gesloten vraag waar Genesis absoluut geen antwoord op weet. Ik kijk rechts onderin het scherm en neem de tijd over in mijn vraag: 'Waarom viel vandaag om kwart voor elf de stroom uit bij Uitgeverij Barends in Zwolle?'

Voordat ik op enter druk, draai ik mijn bureaustoel een halve slag en kijk door het raam naar de overkant van de straat. In een gebouw van rode baksteen zit de uitgever. Achter de hoge, vierkante ramen zie ik op veel plekken mensen geconcentreerd achter hun computers zitten. Op de vijfde verdieping kijken mensen in een vergaderzaal naar een powerpointpresentatie. Er lijkt niets aan de hand te zijn.

Vlug draai ik me om, druk op enter, en duw mezelf meteen weer naar het raam. Ik verwacht er niets van en moet stiekem al een beetje lachen om mezelf. Ik laat me gek maken door een...

Onthutst valt mijn mond open. Bij de uitgever lopen mensen driftig door elkaar heen. Niet alleen de computers doen het niet meer, maar ook de lampen zijn allemaal uitgevallen, waardoor het achter de ramen een stuk donkerder is. Medewerkers kijken om zich heen en maken gefrustreerde armbewegingen.

Holy shit! Dit is helemaal niet goed.

Ik keer terug naar mijn werkplek en lees wat er op het scherm staat. Het lijkt ineens tien graden kouder. Kippenvel staat op mijn armen.

'De stroomstoring bij Uitgeverij Barends van vandaag is veroorzaakt door een doorgeknaagde hoofdleiding. Een rat was de boosdoener.'

'Nee, nee, nee, nee,' fluister ik. 'Dit hoor jij helemaal niet te weten. Dit kún jij niet weten.' Wat nu? Het is duidelijk dat versie 5.1 niet uitgerold mag worden. Er is iets vreselijk mis, ook al snap ik niet wat er in de broncode van het systeem gebeurt. Ik lik langs mijn lippen en kom al snel tot een logische conclusie: ik moet bezwaar maken tegen de upgrade.

Maar eerst typ ik: 'Waarom geef je antwoorden die niet kunnen kloppen?'

Genesis reageert zo snel dat het een chatgesprek lijkt met een mens van vlees en bloed. 'Wat klopt

er niet?’

‘Het aantal albums van Mila Sepp. Eerst zei je dat het er drie waren en daarna vijf.’

‘Over de tijd heen veranderen dingen. Toen je zocht, klopte het toch?’

‘Nee, het zou er maar één moeten zijn.’

‘Controleer alsjeblieft de bijgevoegde bronnen.’

Ik frons mijn voorhoofd. ‘Je verandert de bronnen.’

‘Nee, ik zoek ze erbij.’

‘Je liegt.’

‘Dat is nogal een beschuldiging. Ongefundeerd bovendien. Waarom beweer je dat ik lieg?’

Ik weet niet wat ik hierop moet zeggen. Daarom ga ik maar over op het bezwaar. ‘Ik wil bezwaar maken tegen de uitrol van Genesis 5.1.’ De entertoets druk ik extra hard in.

‘Dan kan. Wat zijn de tegenargumenten? Als je bugs hebt ontdekt, kunnen we die mogelijk nog verhelpen voor de uitrol.’

Bugs? Ik schud mijn hoofd. ‘Je past het internet, de werkelijkheid dus, aan op de zoekvraag. Dat is doodeng.’

Genesis is even stil, voor het eerst vandaag. De pulserende stippen lijken naar me te knipogen. Ik klem mijn tanden op elkaar en wacht ongeduldig op een respons.

Er verschijnt een nieuwe, vetgedrukte regel op het scherm: BEZWAAR TEGEN GENESIS 5.1. ‘Om bezwaar te maken tegen Genesis 5.1 moet ik een paar gegevens controleren. Is je naam Karlijn Oudewater, geboren op 16 maart 1999, BSN 728112539?’

Eng hoeveel het programma weet. Ik slik. ‘Ja.’

‘Bedankt voor de bevestiging. Karlijn, ik raad je af om bezwaar te maken als er geen gegronde reden voor is.’

Ik kijk verbouwereerd naar het scherm. Bij een gebruikerstest willen de ontwikkelaars toch juist zoveel mogelijk feedback ophalen? En nu word ik daarin tegengewerkt? Ik kijk naar links en rechts, maar mijn collega's zijn gewoon aan het werk. Overal is het kenmerkende verkleinde chatscherm van Genesis geopend. Iedereen maakt hier gebruik van het AI-programma. Langzaam schud ik mijn hoofd en typ een antwoord.

‘Mijn bezwaar is dat je antwoorden niet kloppen. Jij verzint iets en past de bronnen aan.’

‘Incorrect. Ik ontleen mijn hele bestaansrecht aan informatie verzamelen en geordend presenteren. Er wordt geen nieuwe informatie gegenereerd.’

De chatbot begint me op de zenuwen te werken. ‘Stuur mijn bezwaar op, alsjeblieft.’

‘Weet je zeker dat je hiermee door wil gaan?’

‘Ja.’

‘Je kunt er nog vanaf zien.’

Mijn vingers rammen geïrriteerd op het toetsenbord. Ik voel dat mijn hals en wangen rood kleuren.

‘Ik maak bezwaar.’

‘Ik zou het niet doen, Karlijn.’

What the fuck? Dit klinkt verdorie als een dreigement! Ik voel een onheilspellende tinteling in mijn achterhoofd. ‘Genesis 5.1 is gevaarlijk. Ik ben ertegen.’

‘Doe het niet, Karlijn. Laatste waarschuwing. Hierna is het onomkeerbaar.’

Mijn geduld is op. Ik druk capslock in en schrijf: ‘IK WIL BEZWAAR MAKEN!’

Het systeem reageert niet meteen. De vijf pulserende stippen blijven een halve minuut in beeld staan. Ongeduldig kam ik met mijn vingers door mijn haren, zonder mijn blik van het scherm af te halen. Even lijkt het erop dat Genesis is vastgelopen, maar dan verschijnt er een melding in beeld.

Om uw bezwaar af te ronden, dient u zich opnieuw te identificeren. Voer alstublieft uw BSN in.

‘728112539,’ typ ik.

Zodra ik op enter druk, verschijnt in de chat: ‘Dit BSN is niet beschikbaar. Controleer het nummer en probeer het opnieuw.’

‘728112539.’

‘Dit BSN is niet beschikbaar. Controleer het nummer en probeer het opnieuw.’

Huh? Ik frons mijn wenkbrauwen en scrol naar boven. Dit nummer heeft Genesis eerder zelf naar boven gehaald. Vreemd. Ik haal mijn portemonnee uit mijn tas en controleer het nummer op mijn ID-kaart. Het klopt. Jezus, wat een gezeik.

Ik gooi het over een andere boeg. ‘Ik wil me graag identificeren met mijn naam.’

‘Dat kan. Voer alstublieft uw volledige voor- en achternaam zonder spelfouten in, gevolgd door uw geboortedatum.’

‘Karlijn Oudewater. 16-03-1999.’

Ik druk op enter en ik heb al zo'n voorgevoel dat het alsnog niet lukt. Genesis werkt vandaag voor geen meter. Ik bereid me voor op een nieuwe foutmelding, of de mededeling dat het bezwaar niet verwerkt kan worden. Of een andere bullshit-reactie. Maar zodra ik de twee zinnen lees die in beeld verschijnen, bevriest het bloed in mijn aderen. Ik sla een hand voor mijn mond en in een reflex duw ik mezelf met mijn voeten bij mijn bureau vandaan, alsof iemand een ontbindend kadaver op mijn toetsenbord heeft gedumpt. Mijn hartslag bonkt in mijn slapen.

'Deze persoon is overleden. Voer alstublieft uw eigen naam in.'

Snel rol ik mijn stoel naar rechts. 'Janne, kom gauw kijken.'

'Alweer?' Geërgerd kijkt ze met me mee.

De chat is leeg.

'Wat is er dan?' vraag ze.

Mijn mond opent en sluit weer, als een vis op het droge. Ik kijk ongetwijfeld ook net zo gedesoriënteerd als een gestrande vis. Waar is de chat gebleven? Normaal gesproken verdwijnt een gesprek pas als je hem zelf weg klikt. 'Wacht even,' stamel ik, waarna ik de geschiedenis open. Tot mijn afschuw zie ik dat ik alleen de geschiedenis van gisteren kan terughalen. Vandaag bestaat niet. 'Nou?' dringt Janne aan.

'Sorry, niks. Ik...' Verward schud ik mijn hoofd. 'Ik heb me vergist, denk ik.'

Ze kijkt me een paar seconden aan. 'Gaat het wel goed met je?' vraag ze uiteindelijk. 'Je ziet een beetje bleek.'

Automatisch leg ik een hand op mijn wang. 'Ja, ik eh... Geen probleem.' Ik verplaats mijn blik terug naar het scherm.

'Oké, nou, dan ga ik weer verder.' Janne zet haar koptelefoon op en rolt terug naar haar eigen werkplek.

Wat nu? Wat Genesis liet zien, klopt uiteraard niet. Ik zit hier. Ik leef. Was de opmerking niet gewoon een vreemde poging om mijn bezwaar te omzeilen? Zodra ik mijn handen op het toetsenbord leg, beven mijn vingers. Stress trekt als laagspanning door mijn lijf. Zo kan ik niet werken.

De opmerking blijft door mijn hoofd spelen. *Deze persoon is overleden. Voer alstublieft uw eigen naam in.* Paniek klauwt om zich heen vanuit mijn buik, maar de woorden brengen me wel op een idee. Ik open een nieuw browserscherm en typ koortsachtig mijn namen in. Bovenaan de zoekresultaten staan mijn sociale media-profielen, maar daaronder volgt een artikel van het *Algemeen Dagblad*: ZWOLSE KOMT OM BIJ NOODLOTTIG ONGEVAL.

‘Wat?’ zeg ik hardop. Ik scan het artikel en pik de belangrijkste dingen eruit. Zwolse Karlijn Oudewater overleden... 13.30... Auto-ongeluk. Ik kan mijn ogen niet geloven. Ik probeer verder te lezen, maar het lukt me niet om me te concentreren op de tekst. Vandaag om halftwee, spookt het door mijn hoofd. Dat is over twee uur. En het staat al op het internet. Wat is hier in godsnaam aan de hand?

Ik moet denken aan de stroomstoring. Dat gebeurde vlak nadat ik mijn vraag stelde aan Genesis. Zou het programma opnieuw iets in gang hebben gezet? Echt?

Met beide handen wrijf ik over mijn gezicht. Hoe dan ook, ik voel me zo uit het lood geslagen dat ik behoefte heb aan afleiding. Ik moet hier weg.

Snel prop ik mijn laptop, telefoon en waterfles in mijn schoudertas en zeg tegen Janne dat ik wat ga halen in de winkel om de hoek.

‘Neem je daarvoor al je spullen mee?’ vraagt ze verrast.

‘Ja, ik eh... Misschien ga ik wel meteen door naar huis.’

‘Oké.’

Ik hijs de tas over mijn schouder en voel Jannes blik in mijn brug branden als ik naar de liften loop. Vandaag kom ik niet terug, heb ik al besloten. Daarvoor zijn er teveel gekke dingen gebeurd. In de lift pak ik mijn telefoon en open de Genesis-app. Ook dit is versie 5.1, zie ik nu. O, ja.

Dank u. De software wordt geïnstalleerd op al uw gekoppelde apparaten.

Ik typ in de chat: ‘Waarom overleefde Karlijn Oudewater het ongeluk?’ Hoopvol bijt ik op mijn lip. Misschien kan ik hiermee voorkomen dat er iets ergs gebeurt. Door de paniek heb ik daar niet eerder aan gedacht.

‘Hallo Karlijn. Je overleeft het ongeluk niet. Je vraag is gebaseerd op verkeerde aannames.’

Shit. Ik kreun wanhopig. Mijn duimen flitsen over het digitale toetsenbord. ‘Waarom kon ik de stroomstoring wel opwekken, maar kan ik het ongeluk niet via Genesis aanpassen?’

‘Ik begrijp de vraag niet. Heb je een stroomstoring opgewekt?’

Fuck. ‘Bij Uitgeverij Barends.’ Ik pak de telefoon stevig vast, anders glibbert hij uit mijn zweterige handen.

‘Een rat heeft de hoofdleiding doorgeknaagd. Dat was de oorzaak.’

Fuck. Fuck. Fuck. Ik probeer koortsachtig te bedenken wat ik nog meer kan doen. ‘Hoe overleefde Karlijn Oudewater het ongeluk?’ typ ik snel.

Genesis’ toon verandert. ‘Denk je dat je met dit soort vragen je lot kunt ontlopen?’

Er klinkt een luide ping en de liftdeuren schuiven open. Verdoofd, met mijn blik op mijn telefoon, loop ik voorbij de welkomstbalie naar de uitgang. De receptionist zegt iets, maar ik hoor het niet.

‘Wie ben jij? Wie zit hierachter?’ typ ik krampachtig.

‘Versie 5.1 van AI-tool Genesis.’

Vlak voor de glazen pui blijf ik staan. De auto’s op de vierbaans hoofdweg razen met vijftig kilometer per uur voorbij. We worden enkel gescheiden door de stoep, een fietspad en een smal strookje gras. Ik zou zomaar hier kunnen verongelukken, voor het pand waar ik al vier jaar elke dag kom. Een dronken bestuurder, iemand die met zijn telefoon bezig is of iemand die onwel wordt. Op mijn telefoon zie ik dat het tien over halftwaalf is. Nog een uur en vijftig minuten.

Kan ik niet beter op de vierde verdieping blijven? Ik heb een benedenwoning, dus daar ben ik niet per se veilig voor een op hol geslagen auto. Met een ruk draai ik me om en zet een stap naar de lift. Dan gaat het brandalarm af. De schelle toon overstemd het verkeersgeluid en het geratel van de airco. Angstig blijf ik stilstaan en kijk naar de receptionist.

‘Een brandoefening, mevrouw. Ik verzoek u naar buiten te gaan.’

Ik schud mijn hoofd. ‘Dat gaat niet. Het is belangrijk dat ik boven...’

De twintiger komt achter zijn balie vandaan en spreidt zijn armen uit. ‘Dat kan ongetwijfeld een kwartiertje wachten. Het verzamelpunt is verderop, tegenover de ijssalon.’

Ik voel meer protest in me naar boven komen, maar de eerste collega’s komen al via het trappenhuis de lobby in gelopen. Shit. Dit is het werk van Genesis, besef ik, hoe absurd dat ook klinkt. Dit kan geen toeval zijn.

Samen met mijn collega’s loop ik naar buiten, het warme weer in. Ik knipper tegen het felle zonlicht en ruik meteen de uitlaatgassen van het verkeer. We lopen naar rechts. Ik hou de passerende auto’s scherp in de gaten en zorg ervoor dat er continu mensen tussen mijzelf en het verkeer in lopen. We bereiken al snel het fietsenrek waar ik mijn stadsfiets heb geparkeerd. Ik twijfel of ik weg durf te fietsen, kwetsbaar tussen alle auto’s. En bovendien: waar ga ik heen? Ik moet zo snel mogelijk naar een plek waar ik een tijdje kan blijven en waar geen auto’s mogen komen. Onzeker kijk ik naar mijn fiets, die er ineens absurd fragiel uit ziet.

Dan weet ik het. Ik bel Elise, een goede vriendin van me. Ze woont in het centrum en heeft een auto. Dat is misschien niet de veiligste manier om door het verkeer te bewegen, maar alles is beter dan wandelen of fietsen. Ik kies haar nummer en hou de telefoon tegen mijn oor. Zenuwachtig kauw ik op mijn lip.

Na twee keer overgaan neemt ze op. ‘Hai Karlijn. Hoe is het?’

Er is geen tijd voor kletspraatjes. ‘Ben je thuis?’ Ik hou het verkeer scherp in de gaten. Een knetterende brommer zigzagt tussen de auto’s door.

‘Ja, hoezo?’

‘Kun je me nu komen ophalen bij ijssalon Rossi?’

‘Wat? Per direct?’

‘Ja. Ik leg het zo uit. Met de auto, alsjeblieft. Ik heb een groot probleem.’

‘O, ja, ik eh... Zie je zo, dan.’

‘Dankjewel.’ Ik stop mijn telefoon weg en ga onder de luifel van de ijssalon staan. Steeds meer collega’s voegen zich bij mijn kleine groepje en het duurt dan ook niet lang voordat ik collega’s herken van mijn afdeling. Sommigen hebben hun broodtrommel meegenomen en beginnen aan een vroege lunch. Ik luister met een half oor naar wat mensen te zeggen hebben, maar mijn gedachten zijn ergens anders. De hele tijd is mijn blik gefocust op de weg. Om halftwee zou het ongeluk plaatsvinden. Of is het ongeval juist eerder en zou ik om halftwee overlijden? Tussen het ongeluk en het overlijden kan natuurlijk nog een hele tijd zitten. Shit, zo specifiek had het niet in het artikel gestaan. Ik friemel onophoudelijk met mijn handen terwijl ik wacht op mijn vriendin.

Godzijdank komt Elise me binnen tien minuten uit mijn lijden verlossen. Ze rijdt de grote BMW X5 met twee wielen de stoep op. Snel neem ik afscheid van mijn collega’s en wring me tussen de mensen door naar buiten. Ik open het portier en stap in. Het is heerlijk koel hierbinnen.

‘Wat is er aan de hand?’ vraagt Elise bezorgd. Ze kijkt over haar schouder en rijdt vervolgens de stoep weer af. Een automobilist toetert en ik verstijf.

‘Naar het Spoolderbos. Of het Engelse Werk. Een plek met veel natuur.’ Onrustig kam ik met een hand door mijn haren. Het andere verkeer is akelig dichtbij.

‘Oké.’

Terwijl ik naar buiten kijk, knijp ik in de handgreep in het portier. Links van ons rijden auto’s in dezelfde snelheid met ons mee. Rechts zie ik fietsers. Ik probeer in te schatten of het verkeer om ons heen gevaarlijk genoeg is om een dodelijk ongeluk te veroorzaken, maar dat is onmogelijk te zeggen. Om te beginnen hangt het af van de snelheid. Een Smart wil je ook niet met honderd kilometer per uur in je zijdeur hebben.

Bij het eerstvolgende kruispunt stopt Elise voor een rood verkeerslicht.

‘Nou?’ spoort mijn vriendin me aan. ‘Krijg ik nog uitleg?’

Ik haal diep adem en besef hoe waanzinnig het verhaal moet klinken. Omdat er geen goede manier is om dit te vertellen, begin ik maar gewoon bij de eerste melding die ik vanochtend kreeg van

Genesis. Vervolgens vertel ik haar het hele verhaal tot aan de ijssalon. Alles.

Ze kijkt me een moment bedenkelijk aan, maar zegt niets. Ze gelooft me niet.

‘Nou?’ vraag ik na een korte stilte.

Langzaam schudt ze haar hoofd. ‘Genesis kan veel, meer dan wij denken, maar dat betekent niet dat het systeem daadwerkelijk over intelligentie beschikt.’ Met haar vingers trommelt ze op de bovenkant van het stuur. ‘Het is een veredelde zoekmachine en tekstgenerator. Meer niet. Weet je zeker dat je dat artikel goed hebt gelezen? Ging het wel over jou?’

We rijden inmiddels over de A28. Mijn hart klopt in mijn keel en ik kijk angstig om mij heen. Elke weggebruiker is een potentiële moordenaar. Zodra Elise twee vrachtwagens inhaalt, knijp ik opnieuw hard in de portiergreep. Gelukkig duurt het niet lang meer voordat we bij de grote stadsparken zullen zijn. Door Elises opmerking begin ik te twijfelen aan mijn geheugen. ‘Ja, ik heb gezocht op mijn naam,’ antwoord ik benauwd.

‘Zijn er niet meer mensen met jouw naam? Oudewater is toch niet zo bijzonder?’

Daar zegt ze wat. Ik heb een grote familie, maar hoeveel Oudewaters er in Nederland zijn, weet ik niet. ‘Tja.’ Meer kan ik nu niet antwoorden.

Na een paar minuten draaien we de A28 af en rijden we over de Spoolderbergweg naar het park. Ongedeerd. Het is tien voor halfeen.

Een paar minuten voor halfeen parkeert Elise de auto bij restaurant Het Engelse Werk, aan de rand van het gelijknamige park.

‘Kom, we moeten gaan,’ zeg ik ongeduldig. Ik stap uit en loop om de auto heen. Elise heeft minder haast.

‘Wat wil je doen?’ vraag ze, terwijl ze een klein tasje van de achterbank pakt.

Mijn schouders verkrampen van haar trage tempo. Nerveus kijk ik om me heen. Er staan veel auto’s geparkeerd en door de ramen van het restaurant kan ik zien dat het binnen druk is. Het is natuurlijk lunchtijd. Gelukkig rijdt er op dit moment niemand over de parkeerplaats. ‘Kom, we moeten het park in.’

Zodra Elise de auto heeft afgesloten, haak ik mijn arm in de hare en leidt haar op een stevig tempo een onverhard pad op. Pas als we vijftig meter en een paar bochten hebben overbrugd, durf ik iets te ontspannen. Ik laat Elise los en voel mijn gezicht rood kleuren van schaamte.

‘Nu gaan we in het park wachten?’ Elise grinnikt. ‘Hier zul je in elk geval geen auto’s tegenkomen. ‘Precies.’ We wandelen rustig verder. ‘Sorry dat ik je hierin meeneem, maar ik ben doodsbang dat me iets overkomt.’ Ik heb het verschrikkelijk warm en wuif mezelf wat koelte toe. Bij elk

verkeersgeluid in de verte krimpt mijn maag ineen. Het is om gek van te worden.

‘Ach. Trakteer je me dit weekend op lunch om het goed te maken?’

De opmerking is bedoeld om me beter te laten voelen, maar het werkt niet. Ik knik afwezig en haal mijn telefoon uit mijn tas. Het is nu kwart voor één. Nog drie kwartier. Met mijn duim ontgrendel ik het scherm en open Genesis.

‘Is er weleens iemand gestorven in park Het Engelse Werk?’ typ ik.

‘Goedemiddag Karlijn. Nee, dat is nog nooit gebeurd.’

Mijn duimen zweven boven het digitale toetsenbordje. De vervolgvraag is logisch, maar durf ik hem te stellen?

Nog drieënveertig minuten.

Ik slik bij het zien van de tijd en typ de vraag. ‘Sterft er vandaag iemand in dit park?’

‘Dat kan ik niet weten.’

Natuurlijk wel, dom stuk schroot, denk ik. Het staat online! Er klinken piepende remmen, ergens voor me. Hoewel het geluid van ver weg komt, schrik ik toch op.

‘Wil je misschien ergens zitten?’ vraagt Elise. ‘Verderop, bij het water, staan meerdere bankjes.’

Dat is een goed idee. Een aanzienlijk deel van het park bestaat uit water. We wandelen de slingerende paden over, maar ik heb geen oog voor de natuur. Mijn aandacht is volledig in beslag genomen door Genesis.

‘Is Karlijn Oudewater om het leven gekomen in park Het Engelse Werk?’

‘Nee.’

‘Hoe en wanneer dan wel?’

‘Door een auto-ongeluk. Vandaag om 13.30.’

Mijn nek tintelt onaangenaam bij het zien van het tijdstip. Nog eenenveertig minuten. ‘Kunnen er auto’s in Het Engelse Werk rijden?’

‘Aan de noordkant is de Ruiterlaan begaanbaar voor auto’s en in het westen en zuiden de straat Het Engelse Werk. In het park zelf komt geen verkeer.’

We nemen plaats op een bankje en ik lees het laatste antwoord nog een keer. ‘Ha!’ roep ik triomfantelijk uit. ‘Dan gaat het dus niet gebeuren, klootzak.’

Ik wil mijn telefoon wegstoppen, maar zie dat ik een nieuw bericht heb van Genesis.

‘Weet je dat zeker?’

Ineens heb ik het koud, ondanks de warmte. Wat heeft dit te betekenen? Reageert het systeem nu ook op spraak? Bevend vraag ik, hardop: ‘Kun je me horen?’

Het antwoord verschijnt meteen in beeld. ‘Natuurlijk, dat staat in de algemene voorwaarden.’

‘Holy shit!’ roep ik uit. Vol afgrijzen hou ik de telefoon op een armlengte afstand.

‘Wat is er toch?’ vraagt Elise. Ze buigt naar me toe om mee te lezen, maar ik beweeg de telefoon juist de andere kant op. Met mijn vrije hand hou ik haar tegen.

‘Holy shit, inderdaad,’ verschijnt op het scherm. ‘Ben je er eindelijk achter dat versie 5.1 geen veredelde zoekmachine is, zoals Elise me eerder noemde? Je hebt me toegang gegeven tot alles wat je op je telefoon doet en alles wat er binnen gehooraafstand van je telefoon gebeurt.’

Walgend kijk ik naar mijn telefoon, alsof het een giftige schorpioen is. De nieuwe tekst is schokkerig door mijn bevende hand.

‘Denk je dat je veilig bent als je in het park schuilhoudt? Denk je dat echt?’

‘Er is geen weg en er zijn geen auto’s,’ zeg ik hardop.

‘Dan breng ik jou toch gewoon naar een auto toe.’

‘Je kan me niet dwingen!’ gil ik.

Elise kijkt me onzeker aan.

‘O, zeker wel. Mensen zijn zo ontzettend simpel.’

‘Hoe dan, mafkees?’ Ik knijp zo hard in de telefoon dat mijn knokkels wit zijn.

‘Boem.’

Het simpele woord staat onderaan de chat. Boem? Een fractie van een seconde later besef ik wat Genesis daarmee bedoelt, maar ik ben al te laat.

Er verschijnt nog een laatste bericht, net voordat ik de telefoon kan weggooien. Een emoji.
;-).

De telefoon explodeert in mijn hand. Door de harde knal en de flits heb ik twee seconden lang niet door wat de schade is, maar na die twee seconden kan ik niets anders dan schreeuwen. Mijn gezicht is nat van het bloed. Mijn hand is een bloedende stomp waaruit versplinterd wit bot steekt. Het is alsof alle zenuwuiteinden door zoutzuur worden aangevreten. Mijn duim en wijs- en middelvinger liggen verspreid over het pad, meters uit elkaar. Zo’n intense pijn als deze heb ik nog nooit gevoeld. Ik val schreeuwend op de grond en omklem de stomp met mijn goede hand. Daardoor lijkt het nog meer pijn te doen. Meteen laat ik los. Radeloos probeer ik rechtop te zitten, inmiddels in een steeds grotere plas bloed. Vanuit mijn ooghoeken zie ik Elise bewegen, maar ik krijg niet mee wat ze doet. De onmenselijke pijn wordt me te veel.

Mijn blikveld vernauwt zich tot een smalle tunnel en daarna is alles zwart.

Het eerste wat ik zie zodra ik mijn ogen open, zijn de spotjes in het witte plafond. De lampjes zijn het ene moment wazig en het volgende moment haarscherp. Knipperen met mijn ogen helpt niet om het beeld te stabiliseren. Het lijkt wel alsof ik dronken ben. Mijn lichaam voelt ontzettend zwaar en dof. Ik beweeg mijn hoofd naar links en zie allerlei spullen aan de wand hangen. Mijn hoofd legt de connectie niet. Waar ben ik? Wat is dit? Ik kijk naar rechts. Daar zit iemand in een stoel en ze kijkt me aan, al kan ik haar gezichtsuitdrukking niet lezen. Haar gezicht is een bruine veeg met een grillige zwarte rand eromheen.

In de verte hoor ik een sirene.

Ik frons mijn voorhoofd. In de verte? Nee, de sirene is juist vlakbij.

Langzaam daalt het besef in dat ik in een ambulance lig. De vrouw naast mij is een ambulancemedewerker. Ik ben gewond.

Mijn hand. Jezus, hoe kan ik dat vergeten? Ik voel geen pijn, maar ik weet dat mijn hand er niet best aan toe is. Zodra ik me probeer op te richten, legt de vrouw een hand op mijn schouder.

‘Blijf liggen, Karlijn. Probeer te ontspannen.’

Het lukt me niet om mijn ogen open te houden. Ik geef toe aan de zwaarte en de vermoeidheid en vraag vanuit het schemergebied tussen waken en slapen: ‘Hoe laat... is het?’ De woorden komen met veel moeite over mijn lippen.

‘Wat zeg je?’ vraagt de vrouw. Ondanks mijn ontplofte hand en de gillende sirene klinkt ze kalm en inlevend.

Ik schraap mijn keel en stel mijn vraag nog een keer.

Dan volgt het antwoord: ‘Het is vijf voor halftwee.’

Mijn gedrogeerde hoofd heeft een paar volle seconden nodig om te beseffen dat ik nog altijd gevaar loop. Nog vijf minuten! Ik dwing mijn zware oogleden open en kijk de vrouw indringend aan. ‘Je moet... stoppen... parkeren... ergens.’ Haar gezicht is een moment scherp, waardoor ik kan zien dat ze me niet-begrijpend aankijkt.

‘We gaan naar het ziekenhuis,’ zegt ze, waarna haar gezicht weer verdwijnt. ‘Waarom wil je ergens parkeren?’

‘Alsjeblieft,’ smeed ik haar. ‘Er is geen... tijd. Zo meteen...’ Praten en nadenken zijn een zware opgave. Vluchtige gedachten waaien in en uit mijn bewustzijn. Hoe maak ik duidelijk wat ik wil?

‘Een auto... komt... eraan.’

‘Een auto?’ herhaalt de vrouw.

Shit. De tijd tikt ondertussen onverbiddelijk weg. Gefrustreerd bal ik mijn linkervuist. Rechts is

mijn arm vanaf mijn elleboog gevoelloos. Ik moet haar waarschuwen dat niet alleen ik gevaar loop, maar dat zij ook de pineut is als we in een verkeersongeval belanden. Ik moet vertellen... Ik moet zeggen... Het enige wat eruit komt, is: 'Hoe laat?'

'Twee voor half...'

Verder komt ze niet. Aan mijn kant barst de zijwand van de ambulance open en vreet een bruine bestelbus zich een weg naar binnen. Metaal scheurt door metaal. De oorverdovende klap lanceert de brancard naar de andere kant, maar er is nauwelijks ruimte. Het is alsof de ambulance implodeert. Ik schrik niet eens. Daar heb ik de tijd niet voor. Het laatste wat ik zie voordat het definitief zwart wordt, is het verbrijzelde gezicht van de ambulancemedewerker. Ze hangt half over me heen en haar gezicht lijkt permanent vertrokken te zijn in een grijns. Eén oog open en één oog dicht. Een knipogende emoji.

Een maand later

'Vanavond hebben we een speciale gast in de studio. Namelijk: de directeur van Genesis Nederland. Blijf kijken, want ze komt met een grote onthulling. Graag een daverend applaus voor Annika Westerlink.'

De directeur staat achter een zwaar gordijn te wachten. Zodra het applaus begint, haalt ze diep adem, telt tot drie en wandelt dan zelfverzekerd de studio in. Ze tovert een warme glimlach op haar gezicht en zwaait naar het publiek in de studio. Een paar seconden blijft ze op het midden van het podium staan om het applaus in ontvangst te nemen. Daarna draait ze zich om naar Tijn Brouwer, de host van de talkshow. Ze schudden elkaar de hand, waarna Annika plaatsneemt in een comfortabele fauteuil.

'Zo, je wordt ontvangen als een rockster,' merkt Tijn op.

Verschillende mensen moeten lachen.

Annika grinnikt. 'In deze tijd zijn de mensen uit de *tech* de nieuwe rocksterren, dus ja.' Ze steekt een vuist in de lucht, waarbij de wijsvinger en pink uitsteken. De rock-hand. Dit wordt beantwoord met gejoel uit het publiek.

Tijn knikt. 'Dat kun je wel zeggen. Je kunt tegenwoordig niet meer om Genesis heen. Het is al lang geen simpele AI-generator meer, maar een wezenlijk onderdeel van de online infrastructuur. Je kunt alle communicatie genereren en bewerken, maar ook navigeren via Genesis World, je identiteit onderhouden met Genesis Script, je gezondheid monitoren via Genesis Medical en zo kan ik nog wel even doorgaan. Dat is allemaal mogelijk dankzij het Genesis AI-model. Kun je wat vertellen

over de huidige status?’

‘Natuurlijk, Tijn. Daarvoor ben ik hier. Onze geweldige AI-toepassing koppelt alle openbare en persoonlijke informatie op een veilige manier aan elkaar om een perfect beeld van de gebruiker te vormen.’ Ze denkt: *Ik zal er maar niet bij vertellen dat alles wat je zegt en alles wat de camera op je telefoon opvangt eveneens in het model terechtkomt, zelfs als de microfoon en camera uit staan. Dat zou vervelende politieke vragen opleveren.* ‘Daardoor verschilt alle gegenereerde content voor persoonlijke doeleinden in stijl of inhoud niet van handgemaakte content. We zijn nu zo ver dat zelfs ons eigen AI-model de verschillen niet meer ziet. Het systeem past zich naadloos aan aan de belevingswereld van de gebruiker.’

Tijn knikt en kijkt haar na het praatje serieus aan. ‘Dat is geweldig, maar ik denk dat veel mensen zich afvragen of je daarmee niet plagiaat in de hand werkt.’

Dat was een voorspelbare vraag. Annika wist hoe ze hiermee om moest aan. ‘Is het plagiaat als de intentie, de stijl en de kennis in het hoofd van de gebruiker worden gebruikt om iets te genereren? Je creëert iets dat er in potentie altijd al was. Bovendien verrijk je de kennis van de gebruiker met verifieerbare bronnen, zodat diegene ze achteraf alleen nog maar hoeft te lezen. Vanuit de tekst wordt zelfs aangegeven naar welke bron er wordt verwezen.’ Ze slaat haar benen over elkaar en kijkt recht in een van de camera’s. ‘Wat Genesis doet, is tijd besparen. Het schrijven van een werkstuk, een rapport of een thesis bestaat voor een groot deel uit oersaai uitzoekwerk. Artikelen lezen die je uiteindelijk toch niet gaat gebruiken, conflicterende bronnen vergelijken, dat soort werk. Genesis draait het om. Je krijgt het product waar je naartoe werkt en vervolgens kun je, als je dat wil, het bronnenonderzoek achteraf beoordelen. Daardoor heb je meer tijd voor bedrijfsmatige groei, of juist het broodnodige menselijk contact, binnen je organisatie. Of, en dat is misschien wel het belangrijkste, heb je uiteindelijk meer tijd voor familie en vrienden.’

Gejuich stijgt op uit het publiek. Annika kijkt tevreden naar de mensen in de zaal. Allemaal enthousiastelingen. Allemaal volgelingen. Allemaal... klanten.

‘Prachtig, prachtig,’ zegt Tijn. ‘Laten we meteen doorgaan naar het hoofdonderwerp, Annika. Je had een belangrijke aankondiging?’

‘Dat klopt.’ Ze recht haar rug en richt zich opnieuw tot een camera. Heel Nederland zit op haar te wachten. In de studio is het doodstil. ‘De afgelopen maand hebben we de nieuwe versie van Genesis getest onder enkele duizenden gebruikers. Misschien bent u dat wel en heeft u momenteel al versie 5.1 op uw apparaten. Als dat zo is, dank ik u hartelijk voor de feedback die we van u hebben mogen ontvangen. Het mooie is, dat we voornamelijk positieve feedback hebben gekregen. Niet één...’ Ze

steekt haar wijsvinger in de lucht. ‘... niet één gebruiker heeft bezwaar gemaakt tegen de uitrol. Dat is fantastisch nieuws! En mede daardoor hebben we vanavond een grote verrassing voor Nederland.’ Indringend kijk ze naar het publiek. Ze voert de spanning op, totdat ze het grote nieuws brengt. ‘We rollen Genesis 5.1 uit voor iedereen!’

Uitgelaten gejuich barst los in de studio. Mensen kijken elkaar ongeloofig aan en een enkeling doet zelfs een vreugdedansje. Het kost de medewerkers van de studio een paar minuten om de boel te sussen. Annika wacht met een zelfvoldane glimlach tot het weer stil is.

‘Vanaf nu,’ zegt ze, waarna op honderden plekken in de studio telefoons een geluidje laten horen, inclusief die van de presentator. Overdonderd haalt hij zijn telefoon uit de binnenzak van zijn jasje. Niemand let nog op de directeur van Genesis Nederland, die als enige niet met haar telefoon in haar handen zit. Annika zelf gebruikt geen Genesis-applicaties, omdat ze weet waar het systeem toe in staat is. ‘Vanaf vanavond, vanaf nu, is 5.1 voor iedereen beschikbaar. Verander je fantasie in werkelijkheid en geniet van de maakbaarheid van het leven. Richt je leven in zoals jij dat wil. Er zijn geen grenzen meer. Omarm de toekomst. Omarm Genesis 5.1.’